

TILAK MAHARASHTRA VIDYAPEETH, PUNE
M. A. (PARANGAT) SOCIAL SCIENCES (POLITICAL SCIENCE)
EXAMINATION: DECEMBER – 2025

FIRST SEMESTER

Subject: Politics and Society (POLMJE-101)

Date: 09/12/2025

Total marks: 60

Time: 10.00 am to 12.30 pm

- Instructions:** 1) Attempt all Questions as per the Instructions.
2) Figures to the right indicate full marks.
3) Answer should be precise and to the point.

- Q. 1) Answer any TWO of the following questions in 500 words. (2X15 marks) (30)**
1. What is a Community? Explain its meaning and importance with suitable examples.
  2. What is the public sphere? Discuss its importance for Democracy with examples.
  3. What is Secularism? Explain its importance in Indian Democracy with examples.
- Q. 2) Answer any TWO of the following questions in 300 words. (2X10 marks) (20)**
1. What is the role of the State in Society? Explain with examples.
  2. What is Civil Society? Explain its role in a democratic system with examples.
  3. What is culture? Discuss its role in shaping human behavior.
- Q. 3) Answer any TWO of the following questions in 100 words. (2X5 marks) (10)**
- a. Differentiate between Democratic and Authoritarian forms of the State with suitable examples.
  - b. How does a Democratic State ensure Social Welfare? Explain with examples.
  - c. What is Social Control? Explain its important.

मराठी रूपांतर

- सूचना :** १) दिलेल्या सूचनेनुसार सर्व प्रश्नांची उत्तरे लिहा.
२) उजवीकडील तक्त्यातील आकडे पूर्ण गुण दर्शवितात.
३) उत्तरे अचूक आणि मुद्देसुद असावे.

- प्र. १) खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे ५०० शब्दांमध्ये लिहा. (२ X १५) (३०)**
- १) समुदाय म्हणजे काय? त्याचा अर्थ आणि महत्त्व उदाहरणांसह स्पष्ट करा.
  - २) सार्वजनिक क्षेत्र म्हणजे काय? लोकशाहीसाठी त्याचे महत्त्व उदाहरणांसह स्पष्ट करा.
  - ३) धर्मनिरपेक्षता म्हणजे काय? भारतीय लोकशाहीतील तिचे महत्त्व उदाहरणांसह स्पष्ट करा.
- प्र. २) खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे ३०० शब्दात लिहा. (२ X १०) (२०)**
- १) समाजातील राज्याची भूमिका उदाहरणांसह स्पष्ट करा.
  - २) नागरिक समाज म्हणजे काय? लोकशाही व्यवस्थेत त्याची भूमिका उदाहरणांसह स्पष्ट करा.
  - ३) संस्कृती म्हणजे काय? ती मानवी वर्तन घडविण्यात कशी भूमिका बजावते - चर्चा करा.
- प्र. ३) खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे १०० शब्दात लिहा. (२ X ०५) (१०)**
- अ) लोकशाही आणि हुकूमशाही प्रकारच्या राज्यांतील फरक उदाहरणांसह स्पष्ट करा.
  - ब) लोकशाही राज्य व्यवस्था समाजकल्याण कसे सुनिश्चित करते? उदाहरणांसह स्पष्ट करा.
  - क) सामाजिक नियंत्रण म्हणजे काय? त्याचे महत्त्व स्पष्ट करा